

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

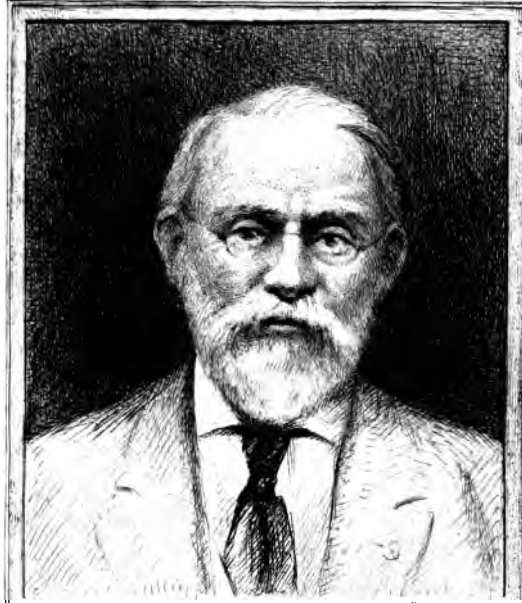
- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på <http://books.google.com>

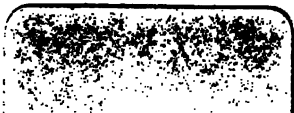
091.10
S636
TL2

A 867,695

SILAS WRIGHT DUNNING
BEQUEST
UNIVERSITY OF MICHIGAN
GENERAL LIBRARY

FROM THE LIBRARY OF
CHRISTIAN JENSEN

.

KVADET OM
IGORS FYLKE

Blanc & albu 1901

KVADET OM
IGORS FYLKE

OLDRUSSISK HELTEDIGT FRA DET 12. AARHUNDREDE

EFTER GRUNDTXTEN VED

THOR LANGE

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1888

891.78
8636
t L 2

UDGIVET I ANLEDNING AF

HANS MAJESTÆT KONG CHRISTIAN IX^s

REGJERINGSJUBILÆUM

Summit
Hill
2-18-39
9193

I.
FORKVAD.

tander tæt i Kreds, stemmer
op en Sang,
Stemmer op en Sang efter
gammel Sæd
Om en blodig Færd, om en
fylket Hær,
Ført af Igor, Søn af Fyrst
Svjatoslav.

Slutter Kredsen tæt, stemmer Sangen op
Paa vort eget Maal og med egen Røst,

Skjøndt vor egen Røst ej har Klang og Fald,
Som naar Bojan¹⁾ sang, alle Skjaldes Skjald.

Saa var Bojans Sang i sit frie Løb
Som et Egerens Løb i det høje Træ
Og som Ulvens Fart paa den vide Mark
Eller Ørnens Flugt under Himlens Skyer.

Thi saa tidt han kvad om Fyrst Jaroslav²⁾.
Eller Mstislavs³⁾ Kamp med Kossogers Drot,
Slap han Falke ti mod en Svane-flok,
Og den Svane sang, som hans Falk tog ind.

Det var ingen Falk, som tog Svanen ind,
Det var kun hans Haand, som i Strengen greb,
I en Streng, som selv ejer Røst til Kvad,
Og som selv for Sang om en Helt er glad.

Stemmer op en Sang om en daadfuld Dag,
Om en fylket Hær under Igors Flag,
Om en liden Flok, som i Kamp holdt Stand
For sin christne Tro, for sit Fædreland!

II.
FYLKEN DRAGER UD.

p Fyrst Igor sine Øjne
slog,
Slog dem op imod den
klare Sol,
Og den klare Sol blev
rød som Blod,
Til den skifted og blev
sort som Sod.

Og Fyrst Igor saae det onde Tegn,
Men han tvang sit Hjertes Suk og kvad:

„Faure Fylke, Brødre hver og en,
„Trællens Død er baade ond og sen;
„Bedre blodig Kamp med Sværd i Haand
„Ved den dybe Flod, den stille Don.“ —

Og af Mod blev hvert et Hjerter fyldt,
Og til Fylken Igor atter kvad:

„Faure Fylke, med en Hedninghær
„I Polovzers Land vi bryde Spær,
„Drikke Vand af Hjelm og tvætte Haand
„I den dybe Flod, den stille Don.“ —

Gamle Bojan, alle Skjaldes Skjald,
Om Du Igors Fylke havde set,
Var din Tanke som en Nattergal
Fløjet op i Sangens grønne Træ.

Heste vrinske langs med Sulas¹⁾ Strøm,
Alle Kí-jevs Klokker ringe højt,
Luren gjalder over Novgorod²⁾,
Faner flyver ved den Stad Putívl³⁾;
Igor mødes med Fyrst Vsjévolod,
Med sin Broder, med den stærke Tyr.
Og ira Solen veg de sorte Skyer,
Og til Igor taler Vsjévolod,
Til sin Broder, sine Øjnes Lys:

„Igor, Søn som jeg af Svjatoslav,
„Igor, Olegs⁴⁾ Æt, vær uforsagt,
„Tusind Mand til Hjælp jeg har Dig bragt,
„Tusind Mand fra Kursk, min faste By,
„Hver tilhest og hver i Brynje ny,
„Hver med Sværd ved Lænd og Buen spændt,
„Hver og en med Kampens Lod bekjendt,
„Født i Plade, født til Kampens Lod,
„Fostret op med Landsens hvasse Od,
„Ammet op med Blod, hvor Slaget gnyer
„Trindt om Vsjévolod, den stærke Tyr.“ —

Og Fyrst Igor og Fyrst Vsjévolod
I den gyldne Bøjle traadte op,
Og det drøned paa den vide Mark,
Indtil Mørket faldt paa Steppen ud.
Men i Mørket sukked Vejr og Vind,
Markens vilde Fugle vaagned op,
Og den onde Ugle kaldte højt,
Kaldte Fylken til den stille Don,
Langt fra Ki-jev, langt fra Novgorod,
Bort af Vej til Korsun ⁶⁾ og til Krim,
Hvor det store Afgudsbilled staaer
I Polovzers Stad Tmutarakán.

Men de hedenske Polovzers Hær
Rykker frem imod den stille Don;
Og ved Nat paa Steppen knirke Hjul,
Som en Sværm af Krager flyver op.

Igor følges med Fyrst Vsjévolod
Langt fra Ki-jev, langt fra Novgorod,

Og som Solopgang bag Steppens Rand
Deres gyldne Skjolde staae i Brand.

III.
KAMPEN DEN FØRSTE DAG.

g da Solen Fredag Morgen
aarle frem bag Steppen
stod,
Brød paa Steppen løs en
Storm med Skyer af
Støv og Regn af
Blod.

Det er ikke Storm paa Steppen, ikke Hvin af Hvirvel-
vind,

Det er Gny af Igors Fylke, Igors Fylke hugger ind.

Og som blanke Pile flyve, fløj hans Stridsmænd
overalt,

Ogsaa Kontschaks Broder, Gisak, sled sig løs af
sine Baand,
Og han flygted efter Kontschak til den dybe, stille
Don;
Gjennem Mørket over Marken som en Ulv han bort
sig sneg,
Og den onde Ugle tuded og den sorte Krage skreg.

Men i Mørket midt paa Steppen Igors Fylke sover ind,
Sover ind med Sværd i Haand og Skjold til Pude
under Kind;
Midt paa Steppen tæt i Klynge som et vildsomt
Hingstestod
Lejrer den sig langt fra Ki-jev, langt af Led fra
Novgorod.

IV.
KAMPEN DEN ANDEN DAG.

arle næste Morgen i det
røde Gry,
I det blodigrøde Gry bag
Steppens Rand,
Steg der tunge, sorte
Skyer og Taager op,
Skyer og Taager fra Po-
lovzers store Land.

Men af Skyer og Taage myldred Fjender frem,
Myldred frem i Kimmingen med Mulm og Nat;

Trende blanke Sole de formørke vil,
Himlens Sol og Igor og Fyrst Vsjévolod.

Rul nu frem og drøn, Du stærke Tordenbrag,
Styrt med Lyn af Landser i den dybe Don
Langt fra Kí-jev, langt af Led fra Novgorod,
Midt paa Steppen ved Kajálas¹⁾ kolde Strøm.

Stribogs²⁾ Sønner, Vindstød fra det vilde Hav,
Blæse frem en Pileregn mod Igors Bryst,
Men i Blæst og Bulder flyver Igors Flag,
Og bag Søverskjolde staaer hans Fylke fast.

Helges Æt, den vilde Tyr, Fyrst Vsjévolod,
Midt i Kampen straalere med sin Hjälm af Guld;
Rundt omkring ham for hans tunge Kølleslag
Ligger Marken tæt af faldne Fjender fuld.

Ikke mærker Vsjevólod sit dybe Saar,
Ej til Frelse for sig selv hans Tanke staaer,
Al hans Hu staaer til den største Skat, han veed,
Til hans Ungdomsbrud³⁾, hans første Kjærlighed.

V.

KAMPEN DEN TREDIE DAG.

ra det aarle Gry til sildig Aften
Og fra sildig Aften indtil
Dagmor
Hvæse hede Pile gennem
Luften,
Haarde Landser splintres imod
Hjelme

Paa den fjerne, vilde, vide Steppe,
Hvor de hedenske Polovzer huse.

Trindt er Jorden pløjet op af Hove,
Trindt besaaet med faldne christne Krigsmænd;
Deres røde Blod har Marken vandet;
Af den store Udsæd af de Døde
Voxer op til Ruslands Sorg og Møde
Over Ruslands Jord en bitter Grøde.

Hvis er vel den Sølvrlur, som klinger
I det aarle Gry, der Dagen tændes?
Det er Luren over Igors Fylke,
Det er Igors Fylke, som sig flokker
Trindt om Vsjevólod i Gry af Dagen
Om den vilde Tyr, der ligger slagen.

Første Dag de kjæmped vel behænde,
Anden Dag de kjæmped ud tilende,
Tredie Dag, da Solen gik tilbjerger,
Faldt af Igors Haand det gyldne Væрге;
Da den gyldne Fane faldt fra Stangen,
Da blev ogsaa Igor taget fangen.

Megen blodrød Drik gik dér tilspilde,
Ven og Fjende drak saa tæt, de vilde;
Da det sidste røde Blod var rundet,
Da var Igors Fylke overvundet.

Men paa Steppen alle Blomster hvide
Bøje sig til Jord af Sorg og Kvide.

VI.
SANGERENS KLAGE.

nde Tider, tunge, tryk-
kende
Oprandt, Brødre, oprandt
over os.
Af det spildte Blod, det
rygende,
Stander op en Jomfru-
skikkelse,

Dasch-bogs Datter, Ødelæggelsen;
Og med Svanevinger pladsker hun
I den stille Don og styrter sig
Ind i Rusland, i det hellige.

Der er ingen Fred og Enighed,
Intet Samhold blandt de Mægtige;
Rundt i Rusland strides Fyrsterne,
Broder tager Broders Arvelod:
„Mit er mit, og dit er ogsaa mit!“
Broder imod Broder væbner sig,
Men i samlet Flok Polovzerne
Slaaer dem alle, slaaer de Splittede.

Ve Dig, Igor, hvad Du vovede,
Ve Dig for dit unge Heltemod!
Aldrig mer din Fylke rejser sig
Ved Kajála, hvor den segnede.
Friske Spor af Fylken følgende
Kommer Kontschaks vilde Hordehær,
Kaster af sit fyldte Flammehorn
Ild i Sæden, Ild i Husene¹).

Lyd i Rusland lød der Klageraab,
Mødres Graad og Skrig af Jomfruer,

Jammerfuldt de vred sig Hænderne,
Saa de gyldne Ringe bristede:
„Ingen Tid min Falk den jagende
„Fanger Duen ind, jeg mistede;
„Ingen Tid min Graad den klagende
„Græder ud den Sorg, jeg fristede!“ —

Der er ingen Fred og Enighed,
Intet Samhold blandt de Mægtige;
Rundt i Rusland strides Fyrsterne,
Rundt i Rusland hæрге Hedninger.
Som den store Flod ved Foraarstid
Over alle Enge breder sig,
Breder vidt sig Ødelæggelsen
Hele Rusland oversvømmende.

Ve Dig, Igor, hvad Du vovede,
Ve Dig for den Ulv, Du vækkede,
For den onde Kamp, som blundede
Efter Dysten med Fyrst Svjatoslav,²⁾

Siden Svjatoslav den Mægtige,
Igors Fader og Fyrst Vsjévolods,
Slog Polovzerkongen Kobiak,
Kobbled ham i Hundekobbelet.

Viden om gaaer Ry af Svjatoslav,
Vidt om Land og vidt blandt Fremmede,
Medens Igor for sit Heltemod
Faaer til Løn kun Haan og Hadingsord
For det røde Blod, han stænkede
I Kajálas Vand, det vuggende,
Fordi Ruslands Sol sig sænkede
I den dybe Nat, den duggende.

VII.
SVJATOSLAVS DRØM.

yrst Svatoslav sig drømte en
Drøm ved Nat
I Kí-jev, i sin Hal paa den
bratte Brink:
„Mig tyktes, Helgenlampen i
Kveld gik ud,
„Og paa mit Leje bredtes et
Sørgeskrud.

„Mig tyktes, i det Bæger med Vin, jeg drak,
„Blev lagt en giftig Orm, som i Haand mig stak.
„Mig tyktes, der blev løftet en Muslingskal,
„Deraf randt Perler ud i den hele Hal.

„Mig tyktes, at der drøned et Tordenbrag,
„Og tvende Spir faldt ned fra mit gyldne Tag.“

Men Fyrstens tro Bojarer til Svar ham gav:

„Den Drøm, Du saae, vor Fyrste, er ond at se.
„To hvide Falke fløj fra dit gyldne Tag,
„Fløj ud at drikke Vand af den stille Don,
„Fløj over Steppen ud til Kajálas Strøm,
„Til Havets Bred, til Staden Tmutarakán.
„Men Ravneplokken ned paa de Falke slog
„Og Kløer af krumme Sværd i dem begge jog;
„Den enes hvide Vinge er rød af Blod,
„Den anden sidder lænket med Baand om Fod.

„Det var ej Falke to, som fra Reden fløj,
„To klare Sole var det, som brat gik ned,
„To Stjerner sluktes ud i Kajálas Strøm,
„To christne Fyrster, Igor og Vsjévolod.
„Nu mørknes al vor Glæde af Sorg derved,
„Nu sjunge Gothens¹⁾ Piger ved Havets Bred;

„De frydes ved den Hævn, de for Bolusch²⁾ faaer,
„Og flette russisk Guld i det lange Haar.
„Men siden Igors Fylke blev sprængt i Strid,
„Slaaer ingen Fylke mer paa sin Styrke Lid.“

Og Svjatoslav dem svared med gyldne Ord,
For hvert et gyldent Ord der en Taare faldt:
„O mine Sønner³⁾, Igor og Vsjévolod,
„Hvi drog I uden mig over Steppen ud,
„At vinde Roes i Leding paa egen Haand?
„Ak, om jeg gamle Kriger blev ung igjen!
„Er Ørnkongens Syn end af Ælde kort,
„Den kan dog fra sig selv gjenne Kragen bort,
„Men skal for alle Falke den staae paa Vagt,
„Da tager Krageflokket snart Overmagt.

„Saa ve mig for Dig, Igor; mit Haar er graat,
„Mit Skjæg er hvidt som Sne og af Taarer vaadt,
„Paa Dnjæpers Enge falder en blodig Dugg,
„Og Staden Romna⁴⁾ stønner af Sabelhug.

„Men ingen er min Hjælp i den tunge Tid,
„Med Fyrste ligger Fyrste i Kiv og Splid.
„Helt mangen Falk og Fyrste jeg nævne veed,
„Om kun de vilde fylkes i Enighed
„At hævne paa de Krager vort Fald og Tab
„Og frelse Igor ud af hans Fangenskab!“

VIII.
OPRAAB TIL FYRSTERNE.

tærke Fyrste, Søn af Júrij¹⁾,
Faldt det aldrig Dig paa
Sinde
Bort fra Klasmas²⁾ Bred at
drage
For din Fødestavn at
værge?

Med din Flaades Stavne kan Du
Splintre Volga hen i Draaber,

Du kan med din Fylkes Hjelme
Øse Dnjæper læns til Bunden.

Om Du var her, om Du vilde,
Blev Polovzen solgt i Trældom,
For en Hvid Polovzerslaven
Og Slavinden for det Halve.
Hvor Du stormer frem i Striden,
Staaer der Flammer af din Guldhjelm,
Og hver Stridsmand, som Dig tjener,
Er et Lyn i dine Hænder.

Du, Fyrst Rurik³⁾, vilde Kjæmpe,
Og din unge Broder David,
I, som brynjeklædte svømmed
Gjennem Bølger af en Blodstrøm,
I, hvis Fylke slaer omkring sig,
Som en saaret Tyr sig værger,
Spring i Sadlen op at hævne
Igors Fald og haarde Fængsel!

Og Du, Osmomysl den Store,
Jaroslav⁴⁾, Galiziens Fyrste,
Du, hvis høje Herskersæde
Af det pure Guld er smeddet,
Med din Jernhaand har Du mægtigt
Trængt tilside Ungarns Bjerge,
Spærret Ungarns Hersker inde,
Lukket for ham Donaus Porte.

Slynger Ild Du fra din Guldstol
Videnom mod alle Fjender,
Ki-jevs Porte ved din Hæder
Springe fro Dig op imøde.
Slyng din Hævn mod Chanen Kontschak,
Lad for Igors Baand ham bøde,
Bøde haardt for Igors Fylke
Og for Ruslands bitre Møje.

Yngvar⁵⁾, Heltesøn af Mstislav,
Hør, den dybe Don Dig kalder,

Løfter bønligt sine Bølger,
Om Du komme vil og sejre,
Om en Kamp Du ved dens Bredder
Kjæmpe vil for Igors Frelse,
Først til Frelse for Fyrst Igor,
Saa til Hævn for Igors Fylke.

IX.

JAROSLAVNAS GRAAD.

et er ingen Fugl, som
kviddrer

Aarle ved det første Gry,
Det er Jaroslavnas¹⁾

Stemme,
Som til Igor flyver ud:

„Ak, mit Ærme vil jeg dyppe
„I Kajálas kolde Flod

„For at svale Igørs Vunder,
„Tvætte bort det røde Blod.“ —

Jaroslavnas Stemme klager
Aarle ved det første Gry;
Fra Putívl's²⁾ de høje Mure
Strømme hendes Taarer ned:

„Ak, Du Blæst, Du min Forfølger,
„Hvorfor blæser Du med Il,
„Hvorfor blæste Du mod Igor
„Og hans Fylke Pil paa Pil?

„Blæs paa Sky og blæs paa Bølge,
„Blæs Du baade stolt og prød;
„Hvorfor blæste Du min Lykke
„Langvejs over Steppen ud?“ —

Jaroslavnas Stemme klager
Aarle ved det første Gry;

Fra Putívl's de høje Mure
Strømme hendes Taarer ned:

„Ak, Du Solskin, klare Solskin,
„Hvert et Træ Du giver Løv;
„Hvorfor brænder Du om Igor
„Steppens grønne Græs til Støv?

„Ak, Du Solskin, som paa Steppen
„Sidst gaaer bort og kommer først,
„Hvorfor plager Du min Husbond
„Paa den øde Mark med Tørst?“ —

Jaroslavnas Stemme klager
Aarle ved det første Gry;
Fra Putívl's de høje Mure
Strømme hendes Taarer ned:

„Ak, Du Dnjæper, Du, som rinder
„Vide til Polovzers Hav,

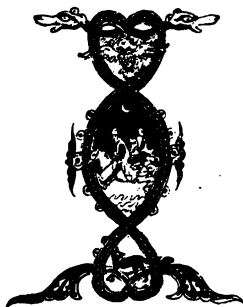
„Du har baaret paa din Bølge
„Fylken, ført af Svjatoslav³⁾).

„Bær min Husband nu tilbage,
„Bær mig Igor hjem paany,
„At min Røst skal ikke klage
„Aarle ved det første Gry!“

X.

IGORS FLUGT.

den stille Nat blæser op en
Blæst,
Og paa hver en Sti falder
Mørket ud,
Men den fangne Mand viser
Gud en Vej,
Viser Igor Vej til hans Fædre-
land.

Hvergang Sol gaaer ned bag den vide Mark,
Sover Igor ind, vaagner hastigt op,

Og hans Tankes Kløgt maaler Steppen ud
Fra Polovzers Lejr til den stille Don.

Men Fyrst Igors Ven¹⁾ i Polovzers Lejr
Sadler op en Hest i den mørke Nat,
Og han fløjted tyst og gav Igor Tegn,
Og da Tegnet lød, red de begge bort.

Og et Drøn det gav i den sorte Jord,
Og det sused lydt i det høje Græs,
Gjennem Flodens Vand lød der Pladsk paa Pladsk,
I Polovzers Lejr blev der Raab og Skrig.

Men Fyrst Igor fløj som den rappe Falk,
Og hans Ven sprang med som en hurtig Ulv,
Under Hestens Hov sprøjted Duggen bort,
Til ved Gry de stod ved den stille Don.

Og den stille Don taler Igor til:
„Hil Dig, Igor, hil, Søn af Svjatoslav,

„For din kjække Kamp, for dit rappe Trav,
„For den Daad til Sang, Du dit Hjemland gav!“ —

Da gav Igor Svar til den stille Don:

„Hil Dig, stille Don, for din Bølge blaa,
„For din grønne Bred, jeg tør hvile paa,
„For mit Hjemlands Jord, som jeg atter saae!“ —

XI.
FORFØLGELSEN.

et er ikke Skrig af Ravne,
Det er ikke hæse Krager,
Det er Kotschaks Hær,
som haster
Over Steppen efter Igor.
Men ved Steppens Kant
i Krattet

Slaaer en Nattergal om Daggry,
Og med Næbet hamrer Spætten
Paa de store Træer ved Floden.

Og saa taler Kotschaks Broder:

„Hvis den rappe Falk er fløjet
„Over Floden til sin Rede,
„Vil vi dræbe Falkens Unge,
„Falkens Unge, Fyrst Vladímir¹⁾,
„Stinge den med gyldne Pile.“ —

Men sin Broder svarer Kotschak:

„Hvis den rappe Falk er fløjet
„Over Floden til sin Rede,
„Vil vi lænke Falkens Unge,
„Falkens Unge, Fyrst Vladímir,
„Til en ung polovzisk Jomfru.“ —

Og til Svar gav Kotschaks Broder:

„Hvis vi lænke Falkens Unge
„Til en ung polovzisk Jomfru,
„Svinger snart sig Falkeungen
„Med sin Jomfru over Floden.

„Men et Kuld af Falke hvide
„Vender mod os selv tilbage
„Og slaer Klo i Ravn og Krage
„Hver polovzisk Mand til Kvide.“

XII.

IGORS HJEMKOMST.

and, som har sit Hoved
mist, er ingen Mand,
Land, som har sin Fyrste
tabt, er intet Land.

Uden Hoved skilles Sjæl
og Legem ad,

Uden Igor bliver Rusland aldrig glad.

Nu er Igor atter vendt til Rusland hjem,
Nu staaer Solen atter over Rusland frem.

Alle Piger hilse Igor højt med Sang,
Der han gennem Ki-jev gaaer sin Pilgrimsgang.

Ved Gudsmoders Kirke har sin Gang han endt,
For Gudsmoders Billed har han Voxlys tændt.

For Guds Moder, som i Nød stod Igor næst,
Lyder over Lande baade Sang og Fest.

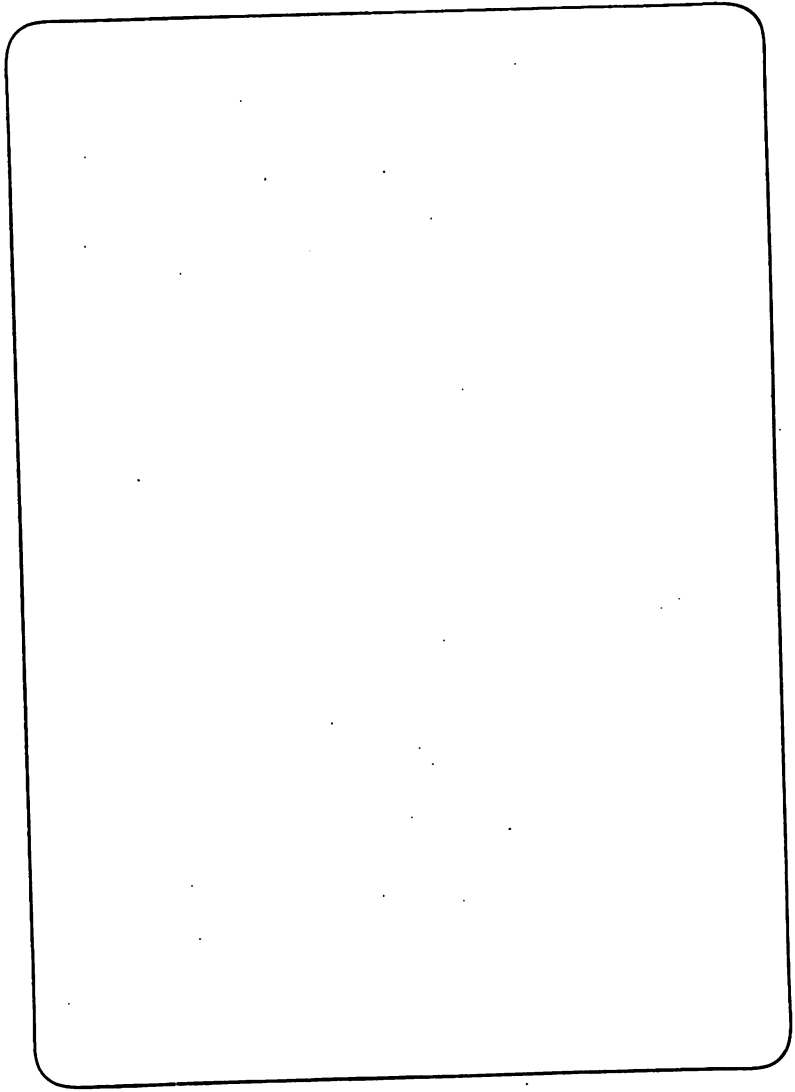
Lyder ud fra Ki-jev til Polovzers Hav:
Pris for Fyrsten, for den gamle Svjatoslav!

Pris for Igor og hans Stridsmænd en og hver!
Pris for Igors Fylke, for den christne Hær!

Pris for Fyrsten, Fyrsten hører Æren til!
Give Gud os Sejr engang, naar selv Han vil!

Amen.

OPLYSNINGER OG ANMÆRKNINGER.

Efter at Fyrst Jaroslav, Søn af Christendommens Indfører, den hellige Vladímir, i Aaret 1054 var død, delte hans Sønner Riget, der havde omfattet omtrent to Trediedele af det nuværende europæiske Rusland, mellem sig i flere selvstændige Fyrstendømmer under den ældste Broder, Svjatoslav I's Overhøjhed, hvem Staden Kíjev og Storfyrstetitlen tilfaldt. Uenigheden, som allerede havde begyndt at ulme mellem Brødrene, flammede op til aabenlys Kamp blandt dissers Arvinger, af hvilke en, Svjatoslav I.s Søn Oleg (Helge) med Tilnavnet den Onde, end ikke forsmåede at søge Hjælp mod sine Slægtninge hos de asiatiske Horder, der netop paa denne Tid under forskellige Navne østenfra begynde at trænge ind i Rusland og hærge det ved Fyrsternes Splid svækkede Rige.

Delingen af de enkelte Fyrstendømmer fortsattes stadigt. Henimod Slutningen af det tolvte Aarhundrede finde vi Svjatoslav

I's Arv, Storfyrstendømmet Kijev, udstykket i mange mindre Lodder og delt mellem hans Børnebørnsbørn, af hvilke Svjatoslav III under Navn af Storfyrste hersker (1171—1194) over Kijev med Omegn, medens næsten hver af de større Byer i Nærheden styres af sin egen omtrent uafhængige Fyrste. Til de betydeligste blandt disse høre to Sønesønner af Oleg den Onde, Svjatoslav III's Fætttere, Igor og Vsjévolod, af hvilke Igor, Helten i dette Digt, ejede Stæderne Novgorod-Sjæversk og Putivl, medens hans Broder Vsjévolod raadede over Kursk.

Et halvt Aarhundrede før dette Tidspunkt optræde i Historien Polovzerne, et Folk af tyrkisk-tartarisk Stamme, som, efter at have erobret Oleg den Ondes Fyrstendømme Tmutarakán ved det asovske Hav, oversvømmer Stepperne ved Sortehavets Nordkyst, truer mod Syd det svage østromerske Kejserrige og fortsætter sine ødelæggende Strejftog mod Nord langt ind i Mellemrusland, uden at møde samlet og alvorlig Modstand hos de uenige, indbyrdes skinsyge Fyrster. Havde Polovzerne været lige saa talrige som Mongolerne, deres Stammefæller og Efterfølgere, vilde det allerede dengang have været ude med Ruslands første oprindelige Kultur, der under Paavirkning saavel fra Skandinavien som fra Byzants, men paa slavisk Grundlag, havde begyndt at udvikle sig forholdsvis selvstændigt i en Retning, som i mangt og meget minder om den tidlige Middelalder i Norden, og hvis for os ejendommelig hjemlige Præg og Farve først helt udviskes og forsvinder under Trykket af Mon-

golerne, som henimod Midten af det trettende Aarhundrede fortrænge Polovzerne, oversvømme Østeuropa og sætte sig fast i Volgaegnene, hvorfra de i halvtrediehundrede Aar holde Rusland bøjet under et Aag saa tungt og trykkende, at Trældomsmærkerne selv efter Aagets Afkastelse lange lange Tider vedblev at være synlige gennem det tynde Klædebon, som en senere fremmedartet Civilisation kastede over den skete Skade.

Men de Tilstande, som Kvadet om Igors Fylke skildrer, ligge et Par Menneskealdre forud for Dschingischans Indfald og Grundlæggelsen af Tartarherredømmet. Hele det tolvte Aarhundrede tilhører endnu Ruslands friske Ungdomstid, dets halvt om halvt skandinaviske Periode, i hvilken hver af de varegiske Smaafyrster, om han end kun er den øverste Mand i sin lille Hird, føler sig som en Konge over frie Mænd, „som en Ørn mellem hvide Falke“, over hvilke Polovzernes sorte Kragesværn, hvor mangetallig den end er, aldrig helt kan tiltvinge sig Overmagten. Om at underkaste sig Barbarerne og bede om Fred, saaledes som det sker i det trettende, fjortende og femtende Aarhundrede, hvor Ruslands Fyrster, klædte i lange østerlandske Dragter, knælende bringe Chanen af den gyldne Horde Skat og Hylding, er der paa dette Tidspunkt aldrig Tale. De nomadiske Polovzers Indfald ere desuden langt snarere Plyndringstog end virkelige Erobringsforetagender. Efter at have skjændt og brændt i en Egn, hvor de stundom af den Grund ingen Modstand møde, at Fyrsten er draget bort med sin Hird for at bekjæmpe en af

sine fyrstelige Fæller og Frænder, trækkke de sig atter tilbage til Stepperne ved Sortehavet uden at forfølge Sejren videre eller sætte sig fast i det hærgede Land. Ikke sjeldent hænder det ogsaa, at de røveriske Horder med stort Tab blive slaaede paa Flugt af en eneste ganske ubetydelig russisk-varegisk Høvding, som med sin lille Fylke væbnede Mænd i Ringbrynjer og Læderkøllerter paa nordisk Vis sprænger de usammenhængende Nomadeflokke fra hinanden og rydder Landet for dem, saa at det varer en Stund, inden de vove at komme igjen. Saaledes havde Igor, Helten i dette Digt, kun med nogle faa hundrede Mand i Aaret 1171 drevet Polovzerne tilbage fra sin Stad Novgorod-Sjæversk, og da de tretten Aar senere (1184) rettede deres Tog mod Kijev, tilføjede Storfyrst Svjatoslav III dem et afgjort Nederlag og tog Hordens Anfører, Polovzerchanen Kobiak, tilfange.

Stolt af denne Sejr besluttede Svjatoslav at føre Krigen ind i Fjendens eget Land for om muligt helt at befri sig for disse farlige Naboer og kaste dem tilbage til Stepperne hinsides det asovske Hav. I Kraft af den svage Overhøjhed, han som Storfyrste udøvede, bød han de omboende mindre Høvdinge med deres Fylker at give Møde ved Kijev i Forsommeren 1185. Blandt dem, der lovede at følge Kaldet, var ogsaa Igor; hele Vinteren rustede han sig til Toget. Men skinsyg paa Svjatoslav for hans Hæder og stolende paa sin egen Styrke fattede han hemmeligt den Plan at komme Storfyrsten i Forkjøbet for

uafhængigt af denne sammen med sin Broder Vsjevolod at bane sig Vej tvers over Steppen til det asovske Hav og tilbageerobre sin Farfader Olegs Stad Tmutarakán. Tiltrods for en Solformørkelse, der af mange blev opfattet som et ondt Varsel, overskred Igors Fylke Onsdag den første Maj 1185 Grændsefloden Donets, en Biflod til Don, og rykkede i Forening med Vsjevolod og hans Mænd frem over Steppen mod Sydøst. Fredag den tredie Maj stødte Fyrsterne sammen med Fortroppen af Polovzerhæren, drev den efter en haardnakket Kamp paa Flugt og slog udmattede af Dysten Lejr paa Valpladsen for at overnatte. Men allerede næste Morgen ved Daggrø blev Fylken overfaldet af en taløs Skare Barbarer under Anførsel af Chanerne Kontschak og Gisak. Halvandet Døgn varede den ulige Kamp. Pinte af Tørst paa den aabne, solhede Steppe banede Fyrstefylken sig Vej gennem Fjenden hen til det nærmeste Vand, den kolde Kajála, en Flod, der falder ud i Mundingen af Don. Her stod den sidste Strid, som endte med, at den lille altfor dristige Skare Stridsmænd bukkede under for Overmagten. Igor selv, hans unge Søn Vladímir og den haardt saarede Fyrst Vsjevolod blev tagne tilfange og næsten hele Fylken faldt for Polovzernes Pileskud eller druknede i Kajála. Efter en samtidig sydrussisk Krønikes Vidnesbyrd vendte kun femten Stridsmænd tilbage over Don.

Ved Budskabet om Igors Nederlag trak Svjatoslav, der allerede havde sat sig i Bevægelse, sine Tropper tilbage, medens

Polovzjerne, gjorde modige ved deres Held, gik angrebsvis tilværks og atter oversvømmede Landet mellem Don og Dnjæper, truende selve Kijev, hvorfra Svjatoslav forgjæves anraabte de mægtige Fyrster i Nordrusland og Galizien om Hjælp.

Igor saae endnu samme Aar Lejlighed til ved Flugt at fri sig ud af Fangenskabet. To Aar senere vendte ogsaa Vsjevolod og den unge Fyrst Vladimir tilbage, efter at denne sidste nødtvungen havde ægtet Polovzzerchanen Kontschaks Datter.

Saaledes forme sig i Hovedtrækkene de historiske Kjendsgjæringer, som danne Grundlaget for Kvadet om Igors Fylke. Det ligger nær at antage, at den gamle Sanger, hvis Navn ikke er naaet til Efterverdenen, har været en af Igors egne Hirdmænd, muligvis endog en af de faa, som undslap efter Nederlaget ved Kajála. Kun den, der personligt stod Fyrsten og hans Foretagende nær, vilde, som det maa formodes, tage Anledning til Sang af en i og for sig saa uvæsentlig Begivenhed, der tilmed havde et saa lidet lykkeligt Udfald, i Stedet for at besyngte en større og herligere Daad, til Ex. Svjatoslavs ovenfor omtalte Sejr over Polovzjerne Aaret før Toget mod Tmutarakán. Men hvilket Navn Skjalden end har baaret, og af hvad Grund han har gjort netop Igors Tog til Gjenstand for sin Digtning, Digter har han været, og dette bliver for os det

Væsentlige. Kvadet om Igors Fylke er ikke blot den eneste opbevarede Prøve paa en Skjaldekunst, der efter Kronikernes Vidnesbyrd blomstrede ved de russiske Fyrsters Hird i den Periode, vi have betegnet som den varegiske; det er tillige et lyrisk Epos af første Rang, som ogsaa vor Tids af en sjelden rig Skjøn litteratur forvænte Russere med Stolthed betragte som en af de største Perler i hjemlandsk Poesi. Først sent kom denne Skat frem for Lyset, fundet (1794) af Grev Musin-Puschkin i et daarligt Haandskrift, rimeligvis fra det sextende Aarhundrede. Haandskriftet, der fra et Kloster i Nærheden af Jaroslav var blevet bragt til Moskva, gik til Grunde ved Stadens Brand 1812, efter forinden fire Gange at være bleven aftrykt (første Gang 1800). Det er disse, rigtignok meget ukritiske, Udgaver, som nu ligge til Grund for vor Kundskab til Kvadets Text; et andet endnu opbevaret Haandskrift, der blev afskrevet efter det første og sendt som en Gave fra Musin-Puschkin til Kejsersinde Jekaterina II, har paa Grund af sine mangfoldige Fejl og Misforstaaelser ikke megen Betydning, om det end sammenholdt med de første Udgavers Text stedvis giver en og anden Oplysning. Siden den af Musin-Puschkin i Aaret 1800 besørgede editio princeps foreligge sexogtyve fuldstændige Udgaver med Oversættelse af Kvadet paa moderne Russisk, dels i Prosa dels paa Vers, foruden flere Gjengivelser af Brudstykker (navnlig „Jaroslavnas Graad“) tilligemed en Mængde videnskabelige Særskrifter og, saavidt vi vide, fjorten Oversættelser paa

fremmede Sprog, deriblandt fire paa Tysk¹⁾. Kvadet er i Originalen forfattet i en Mundart, som nærmer sig til det Kirkeslaviske med Indblanding af stundom vanskeligt forstaaelige Ord og Former, der, for saa vidt som de ikke bero paa den slette Textoverlevering, hvad de vistnok oftest gjøre, synes at være af specielt sydrussisk Oprindelse. Noget bestemt Versemaal lader sig ikke paapege i Digtet; det bevæger sig i en metrisk Prosa, hist og her med en Klang af de Rhythmer, som ere ejendommelige for den ældste russiske Folkepoesi af episk Art, og som vi have efterlignet i den foreliggende Gjengivelses fjerde Sang. Rimene, der stundom forekomme, ere af en halv tilfældig Charakter, som om de havde tilbudt sig af sig selv og vare løbne ind i Kvadet uden egentlig at være blevne søgte af den gamle Sanger, hvis Værk heller ikke er inddelt i Afsnit men udgjør et fortløbende Hele. I den danske Efterligning have vi efter de fleste Oversætters Exempel delt Kvadet i tolv Sange, uden dog som vore Forgjængere at benytte kunstige moderne Strofer lige saa lidt som det antike Hexameter eller andre for det oldslaviske Epos unaturlige Versemaal, der udviske det oprindelige Digts Ejendommelighed og gjøre Kopien til en Parodi

¹⁾ Den bedste af dem er vistnok til Dato: Lied vom Heereszuge Igors gegen die Polowzer. Aeltestes russisches Sprachdenkmal aus dem XII. Jahrhundert. Herausgegeben von Dr. August Boltz. Berlin 1854.

paa Originalen¹⁾). Det være forresten sagt til Undskyldning for de talrige mere eller mindre mislykkede Omdigtninger af Kvadet, deriblandt ogsaa for vort eget Forsøg, at en Fortolkning af den gamle Sang om Igors Fylke selv blot paa moderne Russisk endsige paa hvilket som helst andet Sprog er og bliver et uovelig foretagende, som sjældent eller aldrig lykkes helt. Mange Gange har Kvadets danske Efterligner forsøgt sig i Oversættelse af fremmed Poesi, men aldrig har nogen Opgave været blot tilnærmelsesvis saa vanskelig som denne. Dog er det ved Anvendelse af russisk Folkeviseversemaal lykkedes at finde en passende og naturlig Udtryksform, der saa meget desto bedre støber sig til et Legeme om Kvadets Aand, som den russiske Folkedigtning, hvad ogsaa Studiet af Igorskvadet viser, har taget meget i Arv fra den fyrstelige Hirdpoesi, ligesom den danske Folkeviser først tilfaldt Menigmand efter fra Begyndelsen af at have været Adelsens Eje. I mangfoldige Udtryk, Vendinger

¹⁾ Den franske Oversættelse af Blanchard begynder Kvadet saaledes:

Il est doux de chanter un héros malheureux :
Chantons du brave Igor l'effort infructueux ;
Mais que dans nos récits, simples et véridiques
N'entrent point de Boyan les fictions antiques.
Quand ce barde voulait célébrer les héros,
Son esprit inspiré l'élevait sur les flots,
Le portait comme un aigle au dessus des nuages
Ou comme un faible (!?) oiseau parmi de verts bocages.

og Sammenligninger, i sin hele Grundtone staar Kvadet om Igers Fylke de gammelrussiske episke Folkesange, de saakaldte „byliny“ meget nær, og disse Udtryk, Vendinger og Sammenligninger, denne Grundtone har Oversættelsen stræbt at bevare uden at lægge for meget til eller trække for meget fra. Paa to Steder (i den ottende og tiende Sang) er der udeladt et Par Digressioner, til hvis Forstaaelse der vilde fordres en altfor speciel Kundskab til de enkelte Smaaafyrsters Historie; Egenavne, som en dansk Læser neppe vilde kunne udtale, ere saa vidt muligt blevne forbigaede eller omskrevne paa anden Maade. Men i det Hele og Store ligesom ogsaa i de allerfleste Enkeltheder giver Oversættelsen vistnok et temmelig tro Billede af Originalen. Slaviske og skandinaviske Navne klinge imellem hinanden; i den christne Digers Kvad blusser hist og her et Glimt op af det Hedenskab, som endnu ulmer under Asken. Midt i Splittelsens Tid, hvor næsten hver Stad har sin Fyrste, bryder Opfattelsen af Rusland som et naturligt Hele frem med forbausende Kraft. Skjalden klager over Fyrsternes Splid, raaber Ve over sin Helt, fordi han begyndte Kampen uden Svjatoslav, men prisér alligevel Igor og Vsjevold for deres Heltemod, omfattende begge Brødre med stærk og fribaaren Hengivenhed. Digteren selv har intet Navn, men hans Begavelse er stor; der banker et Hjerte i hver Linie af hans Sang. Og alle Vegne, hvor i den danske Gjengivelse en varm og frisk Følelse maatte slaa Læseren imøde, alle Vegne, hvor

han maatte fængles af en Tanke, der i al sin gammeldags Enfoldighed synes ny og ved sin ukunstlede Stemningsfylde klinger rent og lødigt, er det den gamle Sangers Røst, der klinger igjennem, og ham tilkommer Æren for hvert Ord, som er smukt.

I. Forkvad.

¹⁾ Bojan, ældre episk Sanger, maaske fra Slutningen af det 11. Aarhundrede. Omtales flere Gange i dette Kvad. Ellers ubekjendt.

²⁾ Jaroslav, formodentlig Jaroslav den Mægtige († 1054), Søn af Fyrst Vladimír den Hellige. Efter Andre en Broder til Igors Bedstefader Oleg (Helge).

³⁾ Mstislav, Igors Tipoldefader, Fyrste af Tmutarakán ved det asovske Hav. I Aaret 1022 fældede han i Tvekamp den halvilde Kossogerstammes Fyrste, Reded.

II. Fylken drager ud.

¹⁾ Sula, Biflod til Dnjæper.

²⁾ Novgorod, ikke den bekjendte Hansestad, men Nov-

gorod-Sjæverskij i det sydvestlige Rusland (Guvernementet Tschernígov), Igors Residensstad.

³⁾ Putívl, den nuværende Distriktsby Krásnoje (Guvernementet Kursk), en af Stæderne i Igors Fyrstedømme.

⁴⁾ Oleg (Helge), Svjatoslavs Søn, en Fyrste af varegisk Stamme, Igors Bedstefader, herskede over det senere af Polovzer-folket erobrede Fyrstedømme Tmutarakán ved det asovske Hav.

⁵⁾ Korsun, Oldtidens tauriske Chersonés. Betydelige Ruiner af denne græske Koloni, som vedblev at blomstre langt ind i den byzantinske Periode, findes i Nærheden af Sebastopol.

IV. Kampen den anden Dag.

¹⁾ Kajála, en Flod, som falder ud i det asovske Hav. Dens nuværende Navn er Kagalnik.

²⁾ Stribog, Vindenes Gud, Æolus i den slaviske Myhologi.

³⁾ Olga, Datter af den kjevske Storfyrste Gljæb.

VI. Sangerens Klage.

¹⁾ Flammehorn, maaske et Slags Raketapparat, ved hvilket der kan tænkes paa et Antændelsesmiddel i Lighed med den græske Ild. En samtidig kjevsK Krønike omtaler et Angreb af en Barbarhorde, som skød med „levende Ild“.

²⁾ Storfyrsten af Ki-jev, Svjatoslav III, slog 1184 (Aaret før Igors Tog) Polovzerfyrsten Kobiak og tog ham tilfange.

Kvadets Forfatter nævner paa dette Sted Svjatoslav, maaske i dennes Egenskab af Storfyrste, som Igors og Vsjévolods Fader. I Virkeligheden var han deres betydeligt ældre Fætter.

VII. Svjatoslavs Drøm.

1) Gothens Piger. Levningerne af de gothiske Stammer, som i det tredie Aarhundrede eft. Chr. havde bosat sig paa Krim og i Sydrusland, vare omtrent 1050 blevne undertvungne af Polovzerne, med hvilke de efterhaanden smeltede sammen.

2) Bolusch eller Bus synes at være Navnet paa en Polovzerfyrste, som 1055 med Tab blev drevet tilbage fra Angrebet paa den sydrussiske Stad Perejasláv.

3) Se Anm. 2 til sjette Sang.

4) Romna, en i ældre Tider anseelig Stad og selvstændigt Fyrstesæde, nu en ubetydelig Distriktsby i Guvernementet Poltáva.

VIII. Opraab til Fyrsterne.

1) Storfyrst Vsjévolod, Onkel til Igors Broder Vsjévolods Hustru Olga.

2) Klasma, Biflods Biflod til Volga, ved hvilken Storfyrst Vsjévolods Herskersæde, den nuværende Guvernementsstad Vladimir, er beliggende.

3) Rurik og David, Sønesønner af den i Forkvadet nævnte Mstíslav, Fyrste af Tmutarakán.

